

Озеров І. П.

магістр

Державного біотехнологічного університету (м. Харків)

Батигін В. Р.

магістр

Державного біотехнологічного університету (м. Харків)

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-337-1-20>

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ У ПОВОЄННИЙ ЧАС

Загальновідомо, що основною ціллю інвестиційної політики є забезпечення ефективних шляхів розширеного відтворення підприємства з позицій перспектив його розвитку і збільшення його ринкової вартості. Тому інвестиційна політика представляє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, яка полягає у виборі життєздатної програми розвитку.

В умовах сьогодення, інвестиційна політика комерційних суб'єктів господарювання передбачає: по-перше, формування окремих напрямків інвестиційної діяльності підприємства у відповідності із цілями його сталого (економічного, соціального та екологічного) розвитку; по-друге, дослідження і врахування умов зовнішнього інвестиційного простору, який на сьогодні трансформується від впливом таких війн, як інформаційна, технологічна, соціальна, класова, релігійна, повномасштабна та багатьох інших; по-третє, пошук окремих об'єктів інвестування, оцінка їх ефективності та відповідності напрямкам діяльності підприємства; по-четверте, забезпечення сталої ефективності інвестицій; і останнє, передбачення та запобігання фінансових ризиків, пов'язаних з інвестиційною діяльністю в умовах сьогодення. Також не менш важливим є забезпечення ліквідності інвестицій, визначення необхідного об'єму інвестиційних ресурсів, розгляд питань структури джерел, також формування і оцінка інвестиційного портфелю підприємства.

Унаслідок розгортання повномасштабної війни проти України припинила роботу більш як третина промислових підприємств [1]. За оцінками Київської школи економіки, з початку війни до вересня 2022 р. було пошкоджено та зруйновано 412 промислових підприємств, з урахуванням великих та середніх об'єктів у східних та південних областях України. Загальна сума прямих збитків підприємств оцінюється у 13 млрд дол. США [2].

Постановою КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28

і від 14 липня 2021 р. № 723» програму розширено на підприємства, зруйновані під час війни. Підприємці таких підприємств можуть отримати кредит на відновлення виробничих потужностей під 9% річних терміном до п'яти років на суму до 60 млн.грн. Виконання зобов'язань за такими кредитами частково (до 80%) забезпечено державною гарантією [3].

Для оптимізації бюджетних видатків 14 березня 2023 р. ухвалено Постанову КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва» [4]. Скасовано програму фінансування під 0 % річних (виключено фінансування з метою запобігання та подолання наслідків пандемії COVID-19 та воєнної агресії, у тому числі, рефінансування таких кредитів), збільшено базову ставку, а компенсаційну ставку збільшено до 5–7–9 % річних.

Нині в межах законодавчого і нормативно-правового поля діють такі інвестиційні стимули.

По-перше, державна підтримка великих інвестиційних проєктів для залучення в економіку України стратегічних інвесторів у спосіб [5]: звільнення від сплати податку на прибуток підприємств та мита при ввезенні на митну територію України нового устаткування (обладнання); надання права на користування земельною ділянкою для реалізації інвестиційного проєкту зі сплатою орендної плати за спеціальними умовами; забезпечення об'єктами суміжної інфраструктури (автомобільні шляхи, лінії зв'язку, засоби тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інженерні комунікації тощо) завдяки будівництву / реконструкції такої інфраструктури за кошти держави. При цьому загальний обсяг державної підтримки не має перевищувати 30 % від суми інвестицій у проєкт; розмір інвестицій в об'єкти інвестування протягом строку реалізації інвестиційного проєкту зі значними інвестиціями має перевищувати суму, еквівалентну 20 млн євро.

По-друге, підтримка розвитку індустріальних парків (ІП). Цьому сприятиме реалізація таких ініціатив: внесення змін до Митного та Податкового кодексів України [6]: звільнення від імпортного ПДВ та ввізного мита на обладнання за переліком кодів УКТЗЕД; звільнення від податку на прибуток на десять років; уповноваження органів місцевого самоврядування надавати пільги у сплаті місцевих податків; затвердження механізму використання вивільнених від оподаткування коштів для учасників індустріальних парків [7]; вивільнені кошти можна спрямовувати на розвиток діяльності учасника ІП за такими напрямками: створення чи переоснащення матеріально-технічної бази; збільшення обсягу конкурентоспроможної продукції; упровадження новітніх технологій; визначення механізмів фінансування облаштування

III та компенсації відсоткової ставки за кредитами на облаштування або здійснення господарської діяльності в їх межах [8].

Крім зазначеного, важливо запровадити податкові пільги для підприємств промисловості, які інвестують кошти в основний капітал, такі, зокрема, як: формування спеціальних інвестиційних резервів; уведення інвестиційних надбавок; пільги на реінвестування; інноваційне інвестування.

Разом із тим, розвиток агропродовольчого сектора України (переважно галузь сільського господарства та представники переробної харчової промисловості) в умовах критично високих інвестиційних та виробничих ризиків потребує активізації саме державної допомоги. Подальші кроки щодо підтримки інвестиційної діяльності агропромислових підприємств з метою ефективної їх діяльності варто здійснюватися за такими напрямками: пришвидшення ухвалення і ратифікації необхідних нормативно-правових актів; створення доступних умов кредитування підприємств агропродовольчого сектора, запровадження, з урахуванням передового світового досвіду, стимулів для інвестування власних коштів підприємств у розвиток виробництва; активізація залучення прямих іноземних інвестицій, популяризація і промоція українських компаній на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Третина промислового потенціалу в Україні не задіяна через високі ризики. URL: <http://www.golos.com.ua/article/363723> (дата звернення: 10.12.2023)

2. Загальна сума прямих збитків інфраструктури зросла до 114.5 млрд. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zagalna-suma-pryamih-zbitkiv-in...> (дата звернення: 10.12.2023).

3. Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 р. № 28 і від 14 липня 2021 р. № 723 : Постанова КМУ від 14.10.2022 № 1194. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennia-zmin-do-poriadkiv-za-1194>

4. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва : Постанова КМУ від 14.03.2023 № 229. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-2023-%D0%BF#Text>

5. Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12. 2020 № 1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>

6. Про внесення зміни до статті 287 Митного кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустриальних парків в Україні : Закон України від 21.06.2022 № 2331-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2331-20#Text> ; Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення сприятливих умов для діяльності індустриальних парків в Україні : Закон України від 21.06.2022 № 2330-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2330-20#Text>

7. Про затвердження Порядку використання учасником індустриального (промислового) парку вивільнених від оподаткування коштів на розвиток

його діяльності в межах індустріального (промислового) парку : Постанова КМУ від 30.09.2022 № 1095. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-vykorystannia-u...>

8. Про затвердження Порядку надання повної або часткової компенсації відсоткової ставки за кредитами (позиками) на облаштування та/або здійснення господарської діяльності у межах індустріальних (промислових) парків : Постанова КМУ від 28.10.2022 № 1208. URL: <http://surl.li/ebeku> ; Про затвердження Порядку надання коштів на безповоротній основі для облаштування індустріальних (промислових) парків та/або забезпечення будівництва об'єктів суміжної інфраструктури, необхідних для створення та функціонування індустріальних (промислових) парків : Постанова КМУ від 28.10.2022 № 1207. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-nadannya-koshti>